

Huygens
Museum

Jaarverslag 2024

Inhoud

- 1 Voorwoord
- 2 Het Huygens Museum
- 3 Tentoonstellingen, vaste collectie en evenementen
- 4 Collectie
- 5 Publiek en Educatie
- 6 Commerciële zaken: verhuur en museumwinkel
- 7 Communicatie en marketing
- 8 Interne communicatie: het personeelsblad de 'UP'
- 9 Mensen en organisatie
- 10 Financieel jaarverslag

1 Voorwoord

Ook in 2024 bevond het Huygens Museum, dat pas in 2022 in de huidige vorm is begonnen, zich nog in een overgangsfase. We zochten – en vonden – een werkbare vorm voor de exploitatie van de twee historische locaties in het centrum van Voorburg en onderzochten de mogelijkheden voor exposities, activiteiten en een verbeterd publiekbereik. Waar er in de eerste twee jaar nog noodgedwongen geïmproviseerd werd, waren de ruimtes en de collectie ons nu vertrouwd en bleek het mogelijk om op de stevige inhoudelijke basis van het museum verder te bouwen. Vernieuwde presentaties over de Romeinen en prinses Marianne, maar ook inhoudelijke verdieping rondom Constantijn Huygens, met een tentoonstelling over een bijzondere aanwinst. Dat het mogelijk was om een boek aan de uitgebreide verzameling van de museumcollectie te voegen, verworven met steun van de ons altijd trouwe Stichting Vrienden, gaf de organisatie en alle betrokkenen veel vertrouwen.

Dit jaar is er een begin gemaakt met de uitvoerige collectie-inventarisatie, die nog doorloopt in 2025, mogelijk gemaakt door onder meer gemeentelijke (aanvullende) subsidies, het Cultuurfonds en het Mondriaanfonds. Ook werd er opnieuw naar de collectie gekeken vanuit het perspectief van de in 2024 met de vrijwilligers en betrokkenen vastgestelde visie en missie: welke verhalen kunnen we vertellen in het Huygens Museum en welke voorwerpen in onze rijke en veelzijdige verzameling kunnen we daarbij inzetten? Bovendien is er aan die nieuwe richting ook een nieuwe huisstijl en website verbonden, die in april 2024 online ging en vanaf dat moment beeldbepalend is geweest voor ons museum.

Nadat we die uitgangspunten en vormgeving in de eerste maanden van het jaar hadden vastgesteld, werd een en ander in de daaropvolgende maanden aan de praktijk getoetst met een aantal aantrekkelijke en publieksgerichte tentoonstellingen. Het publiek wist ons gelukkig in groten getale te vinden! Het totale bezoekersaantal van beide locaties steeg ten opzichte van 2023 met zo'n 20 procent tot ca. 14.400 bezoekers tegenover ca. 12.000 in het jaar daarvoor. Die groei vertaalde zich trouwens in alle aspecten van het museale bedrijf. We verkochten meer kaartjes, maar ook meer producten in de winkel en onze locaties werden vaker verhuurd aan derden voor vergaderingen of feesten en partijen. De vernieuwing en de educatie-op-maat trokken bovendien een groot aantal schoolklassen naar het museum. In die laatste categorie stegen we meer dan 40 %, van 1150 kinderen in 2023 naar ca. 1650 in 2024. Het zal niet makkelijk zijn om die cijfers in het komende jaar te herhalen. We gaan ons daarom vooral op bestendiging en inhoudelijke versterking richten.

De groei en stevige inhoudelijke basis van het museum geven ons veel vertrouwen in de toekomstige jaren. Tegenslagen in de jaren 2022 en 2023 konden in samenwerking met de Gemeente Leidschen-dam-Voorburg in aanloop naar de jaarrekening over 2024 worden opgevangen. Het museum kan daardoor ook financieel gezond verder bouwen aan de toekomst, gericht op het behoud van het erfgoed en het ontsluiten van Geschiedenis, Kunst en Wetenschap.

Tim Zeedijk, *directeur &*
Ad Leerintveld, *voorzitter*

Oktober 2025

2 Het Huygens Museum

Het Huygens Museum biedt bezoekers een ontmoeting met de boeiende wereld van 2000 jaar geleden tot aan het heden. Het museum heeft twee locaties in Voorburg: de iconische buitenplaats Hofwijck en het karakteristieke Notarishuis. Vanaf het voorjaar 2024 presenteerde het museum zich uniform: één Huygens Museum, met twee locaties, werkend vanuit een duidelijke missie, motto en kernwaarden. Dit stevige fundament voor de toekomst werd in nauwe samenspraak met de grote groep vrijwilligers geformuleerd.

Missie

Twee historische locaties in het centrum van Voorburg zijn de bestemming van een breed en gevarieerd museumpubliek, dat op een spannende en inspirerende manier geniet van een veelzijdig en kwalitatief hoogwaardig cultureel aanbod aan tentoonstellingen en evenementen.

We bieden onze bezoekers een ontmoeting met de boeiende wereld van 2000 jaar geleden tot aan het heden, van de Romeinen in de klassieke oudheid, de kunst en de wetenschap van de familie Huygens in de zeventiende eeuw, de moderne, negentiende-eeuwse wereld van de vrijgevochten prinses Marianne tot aan de muziek- en beeldcultuur van de twintigste eeuw. Een bezoek aan het Huygens Museum maakt ons door dit alles vandaag nog enthousiast over geschiedenis, kunst en wetenschap.

Motto

Huygens Museum. Geschiedenis, Kunst en Wetenschap

Constantijn en Christiaan Huygens zijn de zeventiende-eeuwse naamgevers van het museum. Zij waren geleerden, wetenschappers en kunstenaars. Wij kijken naar het verleden en leren daarvan, bewonderen kunst en laten ons erdoor verleiden. Wij zijn nieuwsgierig naar wetenschappelijke feiten, nieuwe ontdekkingen en innovatie.

Kernwaarden

Gastvrij en Nieuwsgierig

Huygens leerde zijn kinderen om open in de wereld te staan, met een nieuwsgierige blik naar geschiedenis, kunst en wetenschap. Het Huygens Museum biedt een ontmoetingsplek voor iedereen die wil leren, bewonderen en ervaren. Ook voor mensen die van de tuin willen genieten en meer willen weten over de planten die daar groeien. We staan klaar voor een breed publiek om behoefte aan kennis en beleving mogelijk te maken.

Uniek en Authentiek

Hofwijck is een unicum in de wereld, met een tuin gevormd naar het menselijk lichaam. Het gebouw biedt een zeldzame inkijk in een zeventiende-eeuws buitenverblijf. Forum Hadriani was 1800 jaar geleden de eerste stedelijke nederzetting van Nederland en de permanente tentoonstelling daarover geeft een fascinerende blik op de klassieke Oudheid in Nederland. Alle tentoonstellingen en evenementen rondom deze en heel veel andere onderwerpen in het Huygens Museum zijn alleen in Voorburg te beleven.

Kwaliteit

Het Huygens Museum gaat voor het beste. Onze partners weten dat en spannen zich maximaal in om het publiek een fijne ervaring te bezorgen. De evenementen zijn verzorgd en toegankelijk, tentoonstellingen geven de best mogelijke ervaring om te kunnen genieten van huis, tuin en collectie. Het behoud van het erfgoed staat hoog in ons vaandel. We handelen vanuit de principes van duurzaam ondernemen, met oog voor mens, milieu en maatschappelijke waarde.

Samen en Toegankelijk

Zonder de inzet van 130 enthousiaste vrijwilligers zou het Huygens Museum niet bestaan. Samen staan we klaar voor onze bezoekers en bouwen we aan een museum dat verbonden is met zijn omgeving. Een groot netwerk van partners en betrokken ondernemers maakt dat we een gevarieerd, open en toegankelijk aanbod kunnen presenteren, met voor elk wat wils. En door samen op een innovatieve manier te blijven kijken naar de collectie, gebouwen en de tuin verrassen we de steeds terugkerende gasten met een veelzijdig programma.

3 Tentoonstellingen, vaste collectie en evenementen

De vaste presentatie op Hofwijck over Constantijn en Christiaan Huygens, het buiten kasteel Hofwijck en de reconstructie van de bijzondere zeventiende-eeuwse tuin van Hofwijck, vormen al jaren een belangrijk ankerpunt voor het publiek. Daarnaast heeft het museum in 2024 enkele mooie tentoonstellingen kunnen realiseren.

Aan tafel met prinses Marianne

Op 25 april 2024 opende in het Notarishuis de tentoonstelling *Aan tafel met prinses Marianne*. Deze expositie, die het hele jaar te zien was, bood niet alleen inzicht in de turbulente levensloop van Prinses Marianne van Oranje- Nassau (1810-1883). Aan de hand van haar bibliotheekcatalogus en de boedelinventaris van haar bezittingen, kwamen bezoekers ook meer te weten over de culinaire tradities van de aristocratie in de negentiende eeuw, die Marianne meebracht naar Voorburg. Gastconservator Alexandra van Dongen (senior conservator historische vormgeving bij Museum Boijmans Van Beuningen) wist in samenwerking met de Voorburgse Stichting Erfgoed Prinses Marianne objecten bijeen te brengen die rechtstreeks uit Mariannes bezit kwamen of die ze had geschonken aan haar personeel. De tentoonstelling werd financieel mogelijk gemaakt door het Mondriaanfonds en Cultuur & Co.

Later in het jaar – op 15 december - werd het culinaire thema van de tentoonstelling herpakt tijdens een *Foodlab* in het Notarishuis. Chef-kok Youssef El Abbassi en Prof. Dr. Joanita Vroom van de Universiteit Leiden serveerden hapjes en drankjes, gebaseerd op historische recepten uit de tijd van prinses Marianne. De bezoekers werden bij het proeven via een enquête ondervraagd over hun persoonlijke smaakbeleving. Op diezelfde dag gaf Alexandra van Dongen, gastconservator van de tentoonstelling, een lezing over culinaire tradities en tafelcultuur van de 19de eeuw.

Aan tafel met Huygens

Aan tafel met Prinses Marianne was de tweede van een reeks van vier exposities in de periode 2023 – 2025 waarin het Huygens Museum gastronomische tradities in Voorburg-Leidschendam onderzoekt. Eerder opende al *Aan tafel met Huygens* (9 december 2023 tot en met 7 januari 2025) en was het heel 2024 te zien op Hofwijck. Een bescheiden selectie van 4 schilderijen, in bruikleen van de Hoogsteder Museum Stichting, aangevuld met archeologische vondsten van het Provinciaal Depot en vaatwerk en boeken uit de eigen verzameling. Heel bijzonder was de presentatie van het zeventiende-eeuwse kookboek *De Verstandige Kock* in de keuken van Hofwijck: op de plaats waar dat boek vele malen zal zijn opengeslagen om uit te koken!

Papieren vrienden

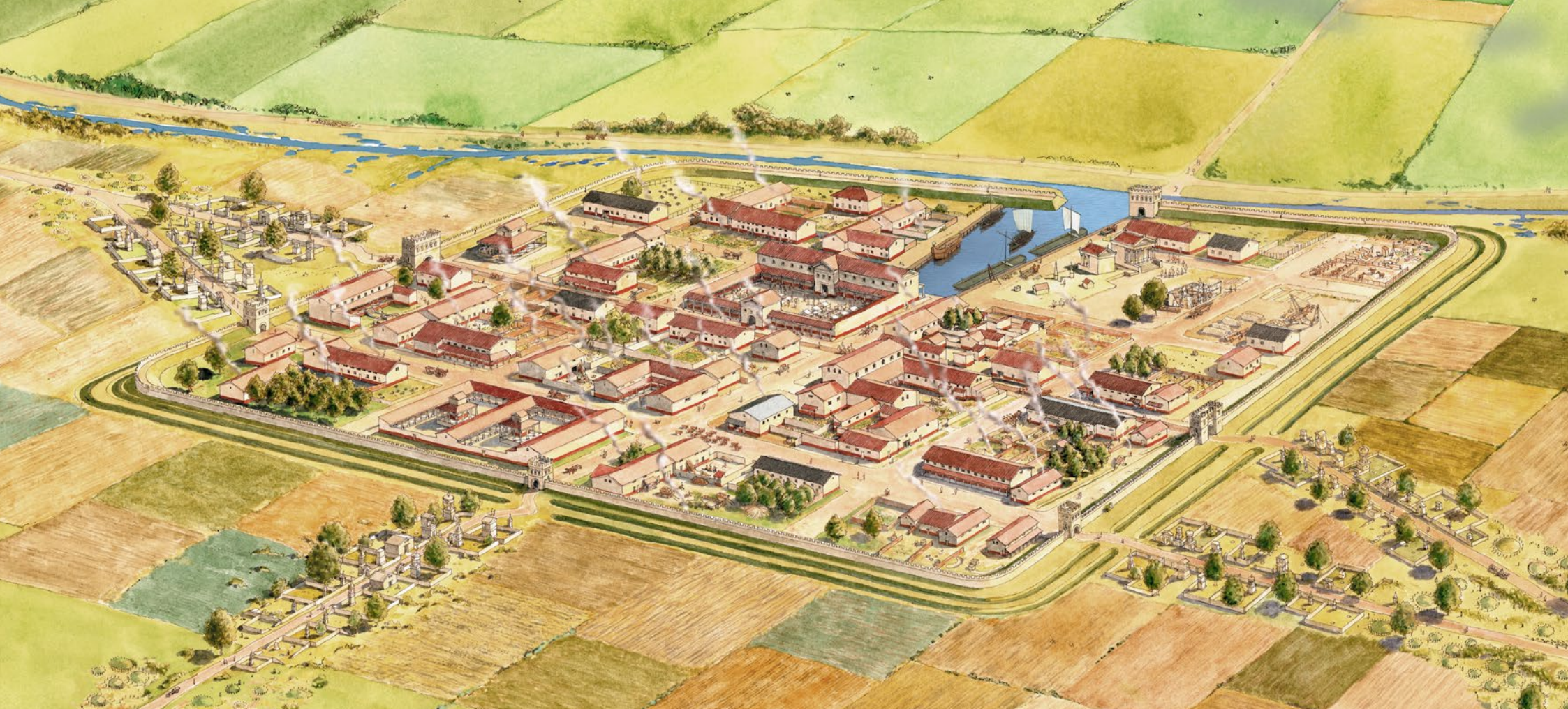
Papieren vrienden: de boekenschat van Constantijn Huygens opende op 25 oktober 2024. In deze tentoonstelling werd een keuze uit Constantijn Huygens' boekenverzameling gepresenteerd. Bezoekers konden 16 boeken bewonderen waarin Constantijn Huygens eigenhandig zijn motto 'Constanter' (Standvastig) schreef.

Blikvanger was een nieuwe aanwinst die mogelijk werd gemaakt door de Stichting Vrienden Huygensmuseum Hofwijck: een boekje niet groter dan een smartphone, met op het voorblad het door Huygens opgetekende motto. De Franse auteur Estienne Tabourot (1549-1590) noemde zijn eigenaardige publicatie uit 1583 *Les Bigarrures du Seigneur Des Accordez*, dat zoiets betekent als *Het bonte mengselwerk van de Heer der Samenklanken*. Het is een ludiek-poëtisch werk, vol woord- en taalspel, taalgrapjes en sociale bespiegelingen uit de late zestiende eeuw. Het zal de taalkunstenaar Huygens zeer hebben aangesproken.

Het onderzoek in aanloop naar de tentoonstelling bracht een beroemd boek in de verzameling van het Huygens Museum opnieuw onder de aandacht. Niet eerder was vastgesteld dat het geëxposeerde exemplaar van de *Korenbloemen*, de bundel met Huygens' verzamelde Nederlandse poëzie, zijn handexemplaar was. Deze herontdekking kreeg een bijzondere plaats in de tentoonstelling en maakte duidelijk dat voortdurende aandacht voor de museumverzameling van belang is: er zijn na al die eeuwen nog steeds nieuwe dingen te ontdekken, zelfs als zo'n boek al jaren in de eigen boekenkast staat.

De verhalen achter de boeken werden vakkundig gereconstrueerd door gastconservator dr. Ad Leerintveld, historisch letterkundige en boekhistoricus. Zo was deze tentoonstelling een zeer leerzame reis langs wetenschap en literatuur in de zeventiende eeuw.

Romeinen aan de Vliet

In de loop van 2024 werd de bovenverdieping van het Notarishuis tijdelijk gesloten om plaats te maken voor het collectie-registratieproject. De bestaande presentatie over Forum Hadriani verhuisde naar een zaal op de begane grond. Op 26 april 2024 werd de geheel vernieuwde vaste opstelling *Romeinen aan de Vliet* geopend. Tweeduizend jaar geleden, in de Romeinse tijd, bevond zich op het huidige gebied van Voorburg de plaats Forum Hadriani. Deze nederzetting, bewoond van

de eerste tot de derde eeuw, was de enige stad van enige omvang in Noordwest Nederland en diende als belangrijk handelspost langs het kanaal van Corbulo.

Met een badhuis, tempelcomplex, een imposante stadswal en markten op een geplaveide hoofdweg, markeerde de stad haar prominente positie. Keizer Hadrianus bezocht in 120 n. Chr. de stad en gaf haar zijn naam. *Romeinen aan de Vliet* geeft een impressie van de stad en toont belangrijke archeologische vondsten.

Evenementen

Rondom de tentoonstellingen en de vaste collectie van het museum werden het hele jaar door activiteiten en evenementen georganiseerd. Het zijn er teveel om volledig op te sommen, daarom een greep uit de jaarkalender van het museum.

Januari

Tijdens het evenement “Dichter op Hofwijck” werden op 31 januari de winnaars bekendgemaakt van de jaarlijkse poëzie-competitie. Het museum organiseerde die voor de elfde keer. Dit evenement biedt een podium voor een breed scala aan poëziefhebbers, van ervaren professionals tot gepassioneerde amateurs.

De jury stond onder voorzitterschap van Arno Kuijpers, collectiespecialist bij de Koninklijke Bibliotheek, bijgestaan door Ad Leerintveld, voormalig conservator bij de Koninklijke Bibliotheek, Frans Blom, universitair docent Gouden Eeuw aan de UvA en Wilma der Weduwe, bestuurslid van de Stichting Huygensmuseum.

De eerste plaats werd toegekend aan Paul Vincent voor zijn gedicht ‘Hermitage’. Karen de Boer werd bekroond met de tweede prijs voor haar werk ‘Lijflied’. Hetty ten Holt ontving de derde prijs voor haar gedicht ‘Zijweg’.

Tijdens deze feestelijke poëzie-avond werd de jubileum-bundel ‘10 x Dichter op Hofwijck’ gepresenteerd. Deze bundel bevat de prijswinnende gedichten van de eerste tien edities, en werd in een gelimiteerde oplage van 250 genummerde exemplaren uitgebracht.

April

In de traditie van de koffieconcerten op Hofwijck tijdens de winterperiode, was er op 21 april een concert van het ensemble ‘Nymphes et Monstres’ dat Franse Barokmuziek ten gehore bracht. Voor deze gelegenheid begon het programma met een uitvoering van een door Constantijn Huygens gecomponeerd werk. Het ensemble werd op de klavecimbel begeleid door Maciej Wierchołowski.

Mei

Tijdens de Kastelendag op 20 mei konden bezoekers tegen een gehalveerde entreprijs het museum bezoeken. Op die dag werd Hofwijck ook bezocht tijdens een wandeling door Voorburg die Kees van de Leer leidde. Tijdens de wandeling langs diverse buitenplaatsen in Voorburg vertelde hij verborgen verhalen.

Juni

Het Huygens Museum zou niet kunnen bestaan zonder de onvermoeibare inzet van meer dan 130 trouwe vrijwilligers. Tweemaal per jaar vieren we dat samen. Op het jaarlijkse zomerbuffet werden er vrolijke zomerse gesprekken gevoerd onder het genot van een heerlijke maaltijd, verzorgd door onze vaste cateraar Dish Catering.

Juli

De hortulanus van Hofwijck, Henk Boers, presenteerde op 27 juli een exclusieve rondleiding door de tuinen van Hofwijck. Henk voerde de deelnemers langs de mooiste plekjes van de tuin en vertelde hen over de bijzondere planten en de geschiedenis van Hofwijck.

September

Jaarlijks is er van alles te beleven in het Huygens Museum tijdens de Open Monumentendag; zo ook op 14 september 2024. De tentoonstellingen trokken extra veel bekijks en in het Notarishuis gaf Evert van de Graaf een lezing over het ontstaan, de groei en de ondergang van Forum Hadriani. Ook waren er rond het thema 'Romeinen aan de Vliet' activiteiten voor jong en oud. Op een interactieve en speelse manier konden bezoekers zich inleven in hoe het was een Romein te zijn. Bij de organisatie van die activiteiten werd het museum geholpen door de zeer actieve Archeologische Werkgroep Leidschendam-Voorbrug.

Oktober

Tijdens de Museumnacht op 12 oktober kwamen geschiedenis, kunst en wetenschap samen op Hofwijck. Voor liefhebbers van het heelal werd samengewerkt met de Sterrenwacht Rijswijk. Met telescopen van de sterrenwacht konden bezoekers het zwerk verkennen, precies zoals Christiaan Huygens dat ooit deed. Cleo Vermeulen droeg in Hofwijck o.a. delen van het gedicht 'Hofwijck' van Constantijn Huygens voor, in een experimentele combinatie van voordrachtskunst, muziek en spoken word. In het Notarishuis bespeelde Maria Prokofieva de Marianne-vleugel. Op het voorplein van Hofwijck brandde de vuurkorf en kon men smullen van heerlijke poffertjes.

Oktober-november

In deze maanden verzorgde natuurkundige en planeetonderzoeker Daphne Stam, twee lezingen in de Sael van Hofwijck, over het onder meer de door haar uit het latijn vertaalde boek *Cosmotheoros* van Christiaan Huygens, waarin hij de lezer meeneemt door het zonnestelsel en de mogelijkheid van buitenaards leven overpeinst.

December

Het jaar werd traditioneel afgesloten met de lichtjesavond op 24 december. Hofwijck was het centrum van een visueel spektakel: het straalde als een lantaarn, van binnenuit verlicht. Er waren poffertjes en marshmallows bij het vuur. Er was glühwein en warme chocolademelk, terwijl het Dickenskoor van Theatergroep SPOT door de feestelijk verlichte tuin wandelde en kerstliederen zong.

4 Collectie

In 2024 stond het beheer van de collectie van het Huygens Museum in het teken van professionalisering en ordening. Na de fusie van Hofwijck en Museum Swaensteyn was er behoefte aan een samenhangend en betrouwbaar registratiesysteem. Alle gegevens worden vanaf heden ondergebracht in Axiell Collections, waarmee een belangrijke stap is gezet richting een uniforme en toekomstbestendige registratie. De database telt inmiddels circa 1.600 objectrecords. De complete verzameling telt in totaal zo'n 3.000 unieke objecten. Een belangrijk deel van dit traject is de fysieke controle van de objecten en de verhuizing naar een verbeterde depotopstelling in het Notarishuis. Vrijwilligers zijn intensief betrokken bij het inventariseren, fotograferen en invoeren van objecten in de database. Voor een aantal van hen betekende dit ook deelname aan de cursus 'Fotograferen van je collectie', verzorgd door het Erfgoedhuis Zuid-Holland. Op deze manier wordt niet alleen de collectie beter in kaart gebracht, maar zijn ook nieuwe vaardigheden en kennis in de organisatie geborgd. Het collectieproject is gefaseerd opgezet, zodat stap voor stap gewerkt kon worden aan verbetering:

Vorbereiding en inventarisatie (2023 – voorjaar 2024)

Met hulp van een externe erfgoedprofessional zijn vrijwilligers geworven en voorbereid op hun taken. De bestaande registratie werd beoordeeld en richtlijnen en procedures opgesteld. Vrijwilligers werden getraind in het hanteren en fotograferen van objecten en in het gebruik van Axiell Collections.

Verplaatsing van de collectie en depotinrichting (zomer – najaar 2024)

De collectie werd overgebracht naar een verbeterde depotopstelling in het Notarishuis. Daarbij zijn objecten ontdaan van oude verpakkingen en waar nodig opnieuw verpakt.

Registratie en fotografie (najaar 2024 – voorjaar 2025)

Vrijwilligers voerden onder begeleiding van twee erfgoed-specialisten de registratie en fotografie van alle objecten uit. Ook de omvangrijke historische boekencollectie van Hofwijck wordt in dit traject meegenomen.

Deze fasering zorgde voor overzicht en kwaliteit in elke stap van het traject. 2024 markeert daarmee een belangrijke mijlpaal: de collectie wordt beter geordend, beter beschermd en wordt aanzienlijk toegankelijker. Het project loopt door in 2025, maar het fundament is in 2024 gelegd.

Met de verbeterde registratie kunnen we voldoen aan de landelijke museumnormen voor basisregistratie van de museumcollectie. Daarmee ontstaat een volledig en betrouwbaar overzicht van objecten, op den duur ook met herkomstgegevens. Bovendien wordt de weg geopend naar digitale ontsluiting van de collectie. Het Huygens Museum wil de verzameling in de toekomst beschikbaar maken via de eigen website én via platforms zoals de Canon van Zuid-Holland, Europeana en Collectie Nederland.

Prentendozen van het Rijksmuseum

Het was bijzonder om te merken dat ook het Rijksmuseum in Amsterdam met ons meedenkt als het om de zorg voor de collectie gaat. De depots van het Rijksmuseum worden regelmatig herzien en om logistieke redenen deden ze daar afstand van de dozen waar prenten en tekeningen in werden bewaard. Deze kostbare en geheel zuurvrije, dus verantwoorde, dozen konden echter nog best een tweede leven tegemoet. Omdat via via bekend was geworden dat het Huygens Museum werkt aan de registratie van zijn collectie, bood het Rijksmuseum ca 50 prentendozen om niet ter overname aan. Met een transportbusje werd de lading opgehaald en onder leiding van Sara Moine in gebruik genomen. De verzameling werken op papier van het Huygens Museum is nu veilig opgeborgen in kwalitatief hoogwaardige dozen. Met heel veel dank aan de collega's in Amsterdam.

Publiek en Educatie: basisvoorziening en maatwerk

Naast het reguliere educatieve programma, waaraan in 2024 in totaal 1.747 leerlingen deelnamen in het Notarishuis en op Hofwijck, groeide de belangstelling van scholen in de regio voor maatwerkprojecten. Steeds vaker werd het Huygens Museum gevraagd om lessen en trajecten te ontwikkelen die nauw aansluiten bij de leerdoelen van het primair en voortgezet onderwijs.

Voor de Montessorischool Leidschenveen en het Dalton College Voorburg werden in nauwe afstemming met de scholen speciale lesprogramma's ontwikkeld en uitgevoerd. De voorbereidingstrajecten, van de eerste gesprekken tot en met de lessen op locatie, namen ongeveer zes maanden in beslag.

De educatievrijwilligers, van wie meerdere een onderwijsachtergrond hebben, speelden hierin een sleutelrol. In gesprekken met leerkrachten, vakdocenten en coördinatoren werden de behoeften van de scholen in kaart gebracht en afgestemd op de mogelijkheden van het museum. Ook werden docenten rondgeleid op Hofwijck, zodat zij zich een beeld konden vormen van de collectie en inspiratie opdeden voor de verwerkingsopdrachten in de klas.

De lessen zijn ingebed in het curriculum van de scholen en sluiten aan bij de kerndoelen. Bij de Montessorischool Leidschenveen namen in totaal bijna 500 leerlingen en begeleiders deel, verdeeld over 17 groepen! Gedurende zeven weken bezochten zij het museum, waarbij steeds drie educatievrijwilligers per groep werden ingezet. Op school stond wekelijks een ander thema centraal, zoals poëzie, muziek en sterrenkunde, met bijbehorende opdrachten. In het museum werd de leerstof aanschouwelijk gemaakt aan de hand van objecten en

verhalen over Constantijn en Christiaan Huygens. Het project werd feestelijk afgesloten met een open ochtend, waar leerlingen hun werk presenteerden aan ouders, docenten en vrijwilligers.

Voor het Dalton College Voorburg sloten de museumlessen aan bij de methode *Geschiedeniswerkplaats* (HAVO/VWO 2). Het veranderende wereldbeeld en de nieuwe wetenschappelijke inzichten in de zeventiende eeuw stonden centraal. De geschiedenis werd tot leven gebracht door de objecten in het huis te verbinden aan thema's als wetenschap, bestuur en samenleving in de jonge Republiek. Vijf klassen van elk circa 30 leerlingen namen deel, begeleid door hun docenten en drie educatievrijwilligers per klas.

Met deze projecten versterkte het Huygens Museum de band met het onderwijs in de regio. Leerlingen kregen niet alleen inzicht in de tijd van de Huygens-familie, maar ervoeren ook hoe geschiedenis, kunst en wetenschap elkaar raken en hoe dit in de praktijk tastbaar wordt gemaakt.

Concerten

Het Huygens Museum kent een grote traditie van winterconcerten op Hofwijck, die decennia teruggaat. Sinds 2022 is het programma beperkt tot 4 concerten. Daar genieten dan per concert zo'n 30 tot 40 gasten van, tussen begin december en begin april steeds op de eerste zondag van de maand. Het programma is enkele jaren achtereen samengesteld door vrijwilliger Jan Verduijn. Hij nam aan het einde van deze cyclus afscheid, na jarenlange inzet. We danken Jan voor zijn kundige bijdrage en inhoudelijk sterke programmering. Het publiek genoot ook dit jaar weer.

6 Commerciële zaken: verhuur en museumwinkel

De groei die het Huygens Museum dit jaar doormaakte was ook merkbaar in de bedrijfsvoering. We hebben een uitstekend jaar gedraaid, met een omzetstijging van zo'n 20% ten opzichte van het voorgaande jaar. In absolute zin steeg de totale omzet (inclusief kaartverkoop en het gebruik van de museumkaart) naar ca 160.000 euro. Daarmee bereiken we zeker nog niet het ideaal 50% eigen inkomsten van de gehele exploitatie, maar het cultureel ondernemen ging ons dit jaar zeker goed af.

De beide locaties zijn ook in commercieel oogpunt in 2024 verder versterkt. Hofwijck en het Poortgebouw blijven de grootste aantrekkingskracht uitoefenen op huurders, maar dit jaar is er voor het eerst ook gedineerd in het Notarishuis, een locatie waar de cateraar nu beter uit de voeten kan. Er wordt bij het inrichten van tentoonstellingen in de Notariszaal rekening gehouden met de noodzaak daar ook ontvangsten te organiseren. Er is op beide locaties voldoende mogelijkheid voor partijen en de verschillende openingen en (private) ontvangsten maken duidelijk dat er voldoende potentieel is.

De museumwinkels worden beide door één medewerker aangestuurd, waardoor er een goed overzicht is op voorraden en er bij de inkoop tijdig kan worden ingespeeld op seizoensgebonden vraag. Het blijft een uitdaging om beide winkels maximaal te laten presteren, vanwege de verschillen in bezoekersaantallen tussen de locaties, maar aan de centrale kassasystemen en de organisatie van het bedrijf ligt dat zeker niet. Met de nieuwe huisstijl is er dit jaar voor het eerst in lange tijd weer een eigen product ontwikkeld: een unieke sleutelhanger in de vorm van het huis Hofwijck. Deze verkocht (en verkoopt) goed en is in de handen van onze tevreden bezoekers een mooie ambassadeur van het museum op de keukentafel of aan een sleutelbos.

7

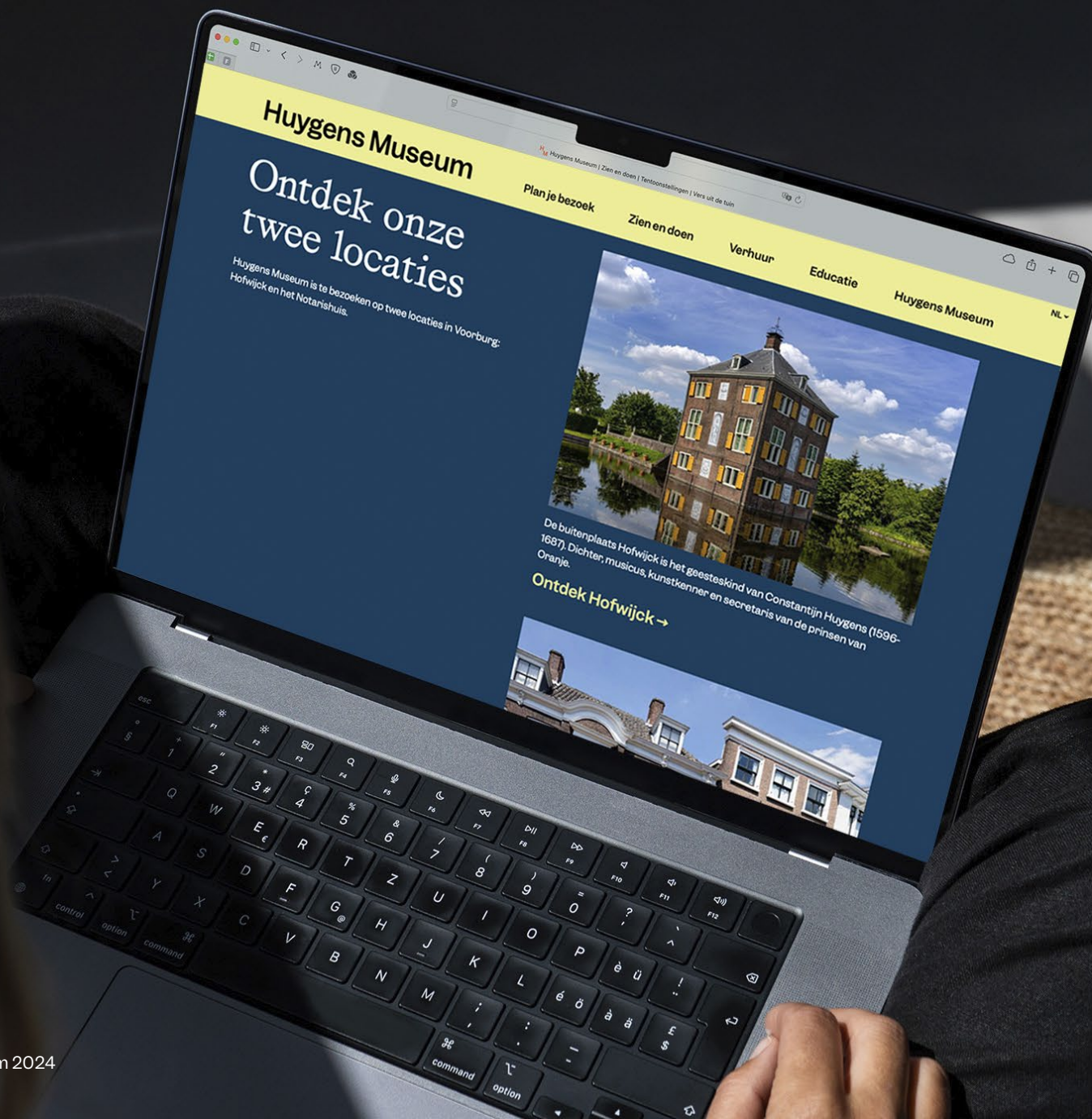
Communicatie en marketing

Nieuwe huisstijl, nieuwe website

Met het vaststellen van de missie en de visie was het mogelijk om voor het Huygens Museum een nieuwe huisstijl en nieuw logo te lanceren. Door de grafische kunstenaars van Studio Berry Slok is een eigentijds logo ontworpen, ontleend aan Anthonie van Dijcks portret van Constantijn Huygens. De golvende lijnen, die zowel zwierig als zelf-verzekerd zijn, vormt de basis voor een nieuwe visuele koers, die in alle uitingen van het museum wordt doorgevoerd. Het concept gaat uit van een flexibel logo- en basiskleurensysteem, waarbij er per communicatiemiddel wordt gekeken welke variant van het logo en welke kleurenpalet het meest geschikt is. Een jaarverslag heeft natuurlijk een andere doelgroep en een ander bereik dan een persbericht of een advertentie in de krant. We proberen steeds op een aantrekkelijke manier ons publiek te bereiken.

Dit jaar hebben we een grote stap gemaakt door het museum online opnieuw op de kaart te zetten. De verouderde pagina's over Hofwijck en Swaensteyn werden vervangen door één nieuwe website, waar overzichtelijk al onze activiteiten, tentoonstellingen en mogelijkheden voor commerciële verhuur en evenementen te vinden zijn. De persberichten en andere belangrijke mededelingen zijn er op terug te vinden alsook de bestuurlijke en organisatorische achtergrond van het museum. Vanaf het moment dat de site in de lucht was, merkten we dat de bezoekers-aantallen stegen. Een volgende ambitie is om deze huisstijl door te trekken naar onze *social-media*-kanalen, waardoor nog meer mensen ons ook buiten de deur van het museum kunnen volgen.

8

Interne Communicatie: Het personeelsblad de 'UP'

Iedere week stuurt het secretariaat van het Huygens Museum alle vrijwilligers en betrokkenen een update over allerhande zaken – praktisch, informatief, verbindend. En heel vaak ook vrolijk, positief en opgewekt van toon. Deze nieuwsbrief is een onmisbaar kanaal. Uit de feedback van vrijwilligers blijkt keer op keer dat er zeer wordt uitgesproken naar de berichtgeving op vrijdag. Dat kan gaan om een column van de directeur of enkele praktische richtlijnen aangaande het werk, over dat de bloemen zo mooi bloeien of een droeve gebeurtenis van persoonlijke aard. Het is niet mogelijk om 52 weken samen te vatten in één jaarverslag, daarom hier kleine selectie van berichten, zomaar een greep uit de UP:

- *Vrijwilliger Bob werd 80 jaar en vierde het groots met een diner op Hofwijck.*
- *De bloemen bloeiden inmiddels uitbundiger en er werden bomen in de boomgaard geplant door Henk en Walter.*
- *Het nieuwe vaarseizoen begon en ook het museumjaar werd feestelijk geopend. Peter en John bemanden een kraam in de Herenstraat.*
- *De Vrienden Loterij heeft ons nu ook toegevoegd. De mensen kunnen voortaan met hun VIP kaart binnenkomen.*
- *In het Gemeentehuis was een vrijwilligersmarkt waar Els en Leonie nieuwe vrijwilligers enthousiast maakten om vrijwilliger bij ons te worden.*
- *Dag van het kasteel, de grote feestdag voor vooral klein publiek. Spelletjes, lekkernijen, een ballonnenman, het was een dag vol belevenissen.*
- *Er wonen weer zwanen op Hofwijck! Nadat de meerkoeten uitgebroed waren, betraden ze het vlonder en hopelijk maken ze er volgend jaar hun nest!*
- *De Nacht van de Vluchteling kwam weer langs Hofwijck. Tim zorgde ervoor dat de lopers werden ontvangen.*
- *Evert vierde zijn verjaardag op zowel Hofwijck als in het Notarishuis. Steeds vaker worden er ook partijen gevierd in het Notarishuis, waar cateraar Patrick inmiddels de weg weet.*
- *Een tekenclub bezocht Hofwijck. De leden brachten het huis vanuit allerlei plekken op eigen wijze in beeld.*
- *Op de Julianabaan was het Cultureel Zomer Festival en er stond traditiegetrouw een stand om het museum te promoten.*
- *Het Huygens Festival barstte los en op beide locaties van het museum vonden prachtige concerten plaats.*

9 Mensen en organisatie

Ook in 2024 draaide het Huygens Museum op de inzet van velen die zich met hart en ziel verbinden aan onze organisatie. Vrijwilligers, medewerkers en bestuurders vormen samen de motor achter alles wat wij doen. Er waren wisselingen in het team: we namen afscheid van enkele dierbare collega's, maar mochten ook nieuwe gezichten verwelkomen. Wat blijft, is de toewijding en de energie waarmee ieder bijdraagt. Dankzij hun inzet kan het museum niet alleen voortbestaan, maar ook steeds verder groeien en inspireren.

Nieuwe vrijwilligers in 2024

Evert van de Graaff
Carolien Koldeweij
Ed Koopman
Annelies van Marwijk
Liz Oosterbaan
Dolf Pul
Jos van Raan
Lisa Schout
Simon Toet
Irso Tromp
Martin Wiersma

Gestopt als vrijwilliger in 2024

Annelies van Marwijk,
Sonja van Puffelen

Bestuur Stichting Huygensmuseum per ultimo 2024

Wang Choy – *voorzitter*
Wilma der Weduwe –
secretaris/penningmeester a.i.
Jos van Raan –
algemeen bestuurslid
Caroline Koldeweij –
algemeen bestuurslid

In dienst in 2024

Roos de Graaff – *eventmanager*
Tim Zeedijk – *directeur*
Tanja Pulles – *administratie*

We danken hen voor de grote inzet!

Vrijwilligers in 2024

Willemien Alberts
Ellie van Alderwegen,
Henk Appeldooren
Marga Baak
Klazien Benschop-Drost
Loes Beuk
Margreet Bouma
Anne-Claire vd Burg
Trui Casteleijn
Jane Choy
Wang Choy
Hans Clemens
Bob Commerell
Brigitte van Cromvoirt
Maaïke Dent
John van Dijk
Hans Dikker Hupkes
Fons Draisma
Ellen Driessen
Doutsen Ebbendorf
Ellen Edelenbos
Hester Elemans
Anne Geerdink
Marianne Gnirrep
Thea van de Graaff
Alexa Hardon
Ellen van Hasselt
Johan vd Helm

Diane Hermse
Andre Hoek
Nel van Hoeven
Anna Robin Hoogendoorn Streef
Anke de Hoop
Dick ten Hove
Renate Huber
Iris Iedema
Els Janse
Mary Jermias
Ria Kester
Gabrielle Klunne
Ellen Koevoet
Carolien Koldeweij
Leonie Kool
Ed Koopman
Frits Koppe
Peter Kors
Johan Lako van Doorn
Kees van Leer
Ad Leerintveld
Lucienne van Leeuwen
Henk Letter
Marianne Mesker
Mijndert
Alfred Moest
Margriet Mol
Ellen Natzijs
Astrid van Nes

Froukje Neuman
Cees Nijgh
Marian Noomen
Marianne Nugteren
Betty Oevering
Auke Oevering
Inge Ooms
Hans van Oosten
Liz Oosterbaan
José Ouwendijk
Andrea Peschel
Jacques Plugge
Jenny van Poortvliet
Sonja van Puffelen
Dolf Pul
Jos van Raan
Natasja Reshetilova
Hans Rotteveel
Irma van Scheijndel
Janny Schipper
Frans Schoevaars
Gwen Sebus
Ria Segers
Ramon Sewbararth
Greet Sikkens
Sylvia Simonis
Leo Sloof
Marina Snijders
Pety Span

Daphne Stam
Fam Sterre
Marianne Stikvoort
Diet Toet
Simon Toet
Annemarth vd Touw
Tirso Tromp
Marion Tump
Rob Ukkerman
Peter vd Homberg
Ludmilla Verbna
Jan Verduin
Anneke Verkerk
Christien Verschut
Bep Verstallen
Gemma Vezzola
Karlijn Vollebregt
Rob de Vries
Wilma der Weduwe
Anat van Weegberg
Corrie Westgeest
Wijnand Wiegeraad
Martin Wiersma
Gerda Woltjer
Jack Zuurmond
Lies Zwanenburg
Thea van Zwieteren

10 Financieel jaarverslag 2024

Balans

Activa	12/31/2024	12/31/2023	12/31/2022
Vaste activa			
Materiele vaste activa	40.505	43.970	1.665
Vlottende activa			
Vorraden	20.104	20.895	2.423
Debiteuren	2.233	1.564	1.132
Omzetbelasting	1.133	19.187	9.032
Overige vorderingen	113.138	116.166	22.259
Liquide middelen	30.179	19.552	66.196
Totaal activa	207.292	221.334	102.707
Passiva	12/31/2024	12/31/2023	12/31/2022
Eigen vermogen	20.267	14.601	7.203
Langlopende schulden	18.780	27.169	34.283
Schulden op korte termijn			
Aflossingsverplichting	8.389	8.389	6.386
Crediteuren	122.168	120.981	2.043
Belastingen en premies	9.428	10.271	18.796
Nog te betalen bedragen	28.260	39.923	33.996
Totaal passiva	207.292	221.334	102.707

Rekening van opbrengsten en kosten

Opbrengsten	2024	2023	2022
Subsidie Gemeente	353.120	417.610	453.034
Verhuuropbrengsten	28.504	21.035	21.658
Entreegelden	69.683	44.933	44.417
Verkopen	50.485	44.668	46.650
Educatie	7.212	3.164	2.730
Donateurs	7.575	3.458	1.860
Concerten en lezingen	3.063	3.022	2.072
af: overloop projecten	1.285	15.648	4.421
Totaal opbrengsten	518.357	522.242	576.842
Kosten			
Personeelskosten	302.685	236.036	274.537
Afschrijvingen	3.465	2.149	795
Huisvestingskosten	88.946	186.169	163.163
Kantoorkosten	39.302	37.253	38.625
Museale kosten	76.615	50.745	94.611
Algemene kosten	1.678	2.492	2.924
Totaal kosten	512.691	514.844	574.655
Saldo	5.666	7.398	2.187